

Nr 4

Försvarsutskottets betänkande med anledning av motion om åtgärder mot stöld av vapen m. m. från militära förråd

I motionen 1975:106 av herr Lövenborg m. fl. (vpk) hemställs att riksdagen hos regeringen begär skyndsamt utredning och förslag till åtgärder som effektivt förhindrar utflödet av vapen från militära förråd.

Statistik

År	Försvarsmaktens statistik Förkomna vapen (utom signalpistoler o. d.)		Rikspolisstyrelsens statistik Tillgripna vapen och vapen som för- kommit på sådant sätt att tillgrepp inte kan uteslutas		
	Totalt antal	Därav vapen från mobili- seringsförråd	Totalt antal	Därav från försvars- makten	Varav från alla slag av förråd
1968	248	59	Uppgift saknas		
1969	146	15	Uppgift saknas		
1970	82	0	616	81	21
1971	98	0	826	79	23
1972	97	0	733	78	20
1973	102	7 ¹	733	80	44
1974	110	13 ²	723	69	35

¹ Alla utan vital vapendel

² 9 utan vital vapendel

Utskottet

Motionärerna hävdar att stölder från militära vapenförråd nu sker i en omfattning som ter sig oroande och att det inte är alltför svårt att ta sig in i ett sådant förråd. Enligt motionen kan det i dagens läge inte vara riktigt att vapen för det militära försvaret förvaras i en mängd olika förråd runt om i landet på det sätt som nu sker. Man förordar i motionen att det antingen sker en centralisering till ett fåtal välbevakade platser eller på något sätt ordnas full säkerhet vid de nuvarande förråden.

Vårt militära försvar bygger på principen om allmän värnplikt för män.

Värnplikssystemet förutsätter bl. a. att mobilisering kan genomföras relativt snabbt och säkert. För mobiliseringen finns förnödenheter i ett stort antal förråd, spridda över landet och placerade med hänsyn till var de olika förbanden skall mobilisera.

I de flesta mobiliseringsförråden förvaras även vapen och ammunition. I slutet av 1960-talet påbörjades en omfattande upprustning av inbrottskyddet för bl. a. sådana förråd. Upprustningen avsåg dels anskaffningar av särskilda vapenkassuner, säkerhetsboxar och vapenkistor till mobiliseringsförråden, dels byggande av vapenkamrar till fredsförbandens utbildningsförråd, dels skärpta regler om förvaring av eldhandvapen, vissa vapendelar och ammunition. Även systemet med särskilda tillsynsmän i orten sågs över och förbättrades.

Arbetet med att ordna säkrare förråd för vapen som tillhör försvarsmakten har bedrivits i samråd med rikspolisstyrelsen, som enligt säkerhetsskyddskungörelsen (1966:273) skall ge råd och anvisningar om tekniska skyddsåtgärder till alla statsmyndigheter. Såvitt gäller mobiliseringsförråden är arbetet slutfört. För byggnadsarbeten och anskaffningar har anvisats drygt 50 milj. kr. Hela förvarings- och användningsområdet är granskat och skyddsarbetet fortsätter.

Av den redovisade statistiken framgår att ca 10 % av det totala antalet tillgripna vapen gäller försvarsmaktens vapen. Av dessa har under de senaste åren omkring hälften tillgripits ur något slag av förråd. Återstoden kan ha tillgripits under militär övning eller järnvägstransport, i bostad, hos skytteorganisation etc. Såvitt gäller mobiliseringsförråd tyder statistiken på att inbrottskyddet nu är godtagbart.

Vapenförlusterna måste ses mot bakgrunden av att försvarsmakten förvaltar mer än en miljon eldhandvapen som förvaras i förråd på mer än 3 000 platser i landet. Omkring 200 000 vapen är varje år utlämnade i samband med utbildning.

Beträffande förvaringen av försvarsmaktens vapen har alltså skett betydande förbättringar när det gäller mobiliseringsförråden, men skärpta bestämmelser gäller även i fråga om de vapen som används under värnpliktsutbildningen. Vital del av sådant vapen förvaras numera under lås när vapnet inte används.

Antalet förkomna vapen från civila ägare har under 1970-talet varit ca 600 om året. Rikspolisstyrelsen avser att inom kort ge förvaringsanvisningar till bl. a. vapenhandlare och skytteorganisationer. Anvisningarna utarbetas mot bakgrund av erfarenheter och bestämmelser inom försvarsmakten.

Det svenska värnpliktsförsvaret förutsätter en decentraliserad mobilisering. Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet att riksdagen avslår motionen 1975:106.

Stockholm den 25 februari 1975

På försvarsutskottets vägnar

PER PETERSSON

Närvarande: herrar Petersson i Gäddvik (m), Gustafsson i Stenkyrka (c), Glimnér (c), Gustavsson i Ängelholm (s), fru Sundström (s), herr Brännström (s), herr andre vice talmannen Virgin (m), herrar Gustavsson i Nässjö (s), Gernandt (c), Olsson i Asarum (s), Björk i Gävle (c), Hedberg (s), Konradsson (s), Petersson i Röstånga (fp) och Kindbom (c).

